

Til lovforslag nr. L 76. Betænkning afgivet af Uddannelsesudvalget den 27. april 1993

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen, af lov om gymnasiet m.v. og af lov om kursus til højere forberedelseseksamen og om studieforberedende enkeltfagsundervisning for voksne m.v.

(Frit skolevalg)

[optaget af Bertel Haarder (V) og Eva Møller (KF)]

Udvalget har behandlet lovforslaget i en række møder og har herunder stillet spørgsmål til undervisningsministeren, som denne har besvaret skriftligt.

Endvidere har udvalget modtaget skriftlige og/eller mundtlige henvendelser fra:

Bangsbo, Gerd, Støvring Gymnasium,
Friluftsrådet,
Gymnasieskolernes Lærerforening,
Kommunernes Landsforening,
Rektorerne i Roskilde Amt,
Skolebestyrelsen på Køge Gymnasium,
Skolebestyrelsen ved Støvring Gymnasium,
Thomsen, Benny, Holsted.

Herefter indstiller et *flertal* (Socialdemokratiets, Socialistisk Folkepartis, Centrum-Demokraternes, Det Radikale Venstres og Kristeligt Folkepartis medlemmer af udvalget) lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Et flertal inden for flertallet (Socialdemokratiets, Centrum-Demokraternes, Det Radikale Venstres og Kristeligt Folkepartis medlemmer af udvalget) bemærker, at flertallet afviser nærværende lovforslag under henvisning til, at det netop fremsatte forslag til lov om folkeskolen (L 270) indeholder en bestemmelse om skolevalg på tværs af kommunegrænser.

Bestemmelsen i forslaget til lov om folkeskolen (L 270) bemyndiger undervisningsministeren til at fastsætte regler om, at en elev i særlige tilfælde kan optages eller forblive i en skole i en anden kommune end bopælskommunen, hvorved nærværende lovforslag om frit skolevalg overflødiggøres.

Et mindretal inden for flertallet (Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget) kan ikke støtte en generel ordning med totalt frie skolevalg. SF kunne have accepteret en model, hvor ministeren kunne få lovhjælp til at gribe ind i 2 former for konkrete tilfælde: For at undgå skoleskift i forbindelse med en flytning, og hvis afstanden mellem nærmeste skole i hjemkommunen er stor i forhold til den nærmeste skole i nabokommunen.

Et *mindretal* (Det Konservative Folkepartis, Venstres og Fremskridtspartiets medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Et mindretal inden for mindretallet (Fremskridtspartiets medlem af udvalget) bemærker følgende:

Når det drejer sig om frit skolevalg over kommunegrænserne, er regeringens forslag

langt fra tilstrækkeligt. Regeringen ønsker ikke, at (skole-)pengene følger eleven i fuldt omfang. Man vil fra regeringens side kun pålægge kommunerne at betale et beløb svarende til beløbet til friskoler. Så er det langt fra sikkert, at nabokommunen vil acceptere eleverne.

Fremskridtspartiet ønsker derimod et egentligt billetsystem, hvor hele udgiften tilknyttet eleven følger denne. Man bør ved beregningen af dette beløbs størrelse tage udgangspunkt i et gennemsnit af udgiften pr. elev i den afgivende kommune. Det har Kommunernes Landsforening også foreslået.

Gennem billetsystemet skabes også et konkurrencemoment mellem skolerne til gavn for eleverne og det danske uddannelsessystem.

Fordelene ved billetsystemet er, at forældrene og eleven sammen vurderer kvalitet og pris. Vækst i elevantallet er til stor fordel for de omkostningsbevidste institutioner, idet de herved øger deres overskud. Der vil opstå en skarp konkurrence om eleverne. Billetten er elevens/den studerendes trumfkort over for skolerne. Et frit valg betyder, at eleven kan fravælge den dårlige eller for dyre skole. Eleverne gives endvidere mulighed for at betale for ekstra kvalitet.

Uddannelsesinstitutionernes indtægter vil komme til at stå i direkte forhold til antallet af elever på skolen. Ingen kan få »ekstra« bevilninger fra det offentlige. Institutionerne må tilpasse indtægter efter udgifterne. Alle udgifter, lærerlønninger, bøger, bygninger osv., indgår i billetprisen.

Som skolesystemet er i dag, er der ingen, der ved, hvad skoleuddannelse koster. For Fremskridtspartiet er der ikke noget forkert i, at der sættes en pris på offentlige ydelser. Ligesom man som forbrugere kender prisen, inden man handler, skal man også kende prisen på en skoleuddannelse.

Men trods alt er det ikke mere end to år siden, de første spæde tegn på frit skolevalg spirede frem hos regeringen ved ændringen af folkeskoleloven i 1990. Hvis regeringen forventer fortsat at reformere skolesystemet med den hastighed og det kan forventes, at endnu flere af Fremskridtspartiets synspunkter gennemføres inden for de næste par år, vil det naturligvis ske med Fremskridtspartiets støtte.

Under alle omstændigheder går det foreliggende lovforslag i den rigtige retning, men er som nævnt langt fra nok.

Poul Andersen (S) Poul Erik Dyrland (S) Baadsgaard (S) Frank Jensen (S)

Else Marie Mortensen (S) Anne-Marie Meldgaard (S) Hanne Thanning Jacobsen (SF)

Ebba Strange (SF) Jette Pors (CD) nfm. Eva Møller (KF) Jens Jørgensen (KF)

Pia Christmas-Møller (KF) Anders Mølgaard (V) Hanne Severinsen (V) fmd.

Jan Kørpe Christensen (FP) Dorit Myltoft (RV) Merethe Due Jensen (KRF)